

DARBA UZDEVUMS

Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju tematiskā plānojuma izstrādei

Izmantotie saīsinājumi

MK – Ministru kabinets;

RAP1995 – Rīgas attīstības plāns 1995. – 2005. gadam;

RD – Rīgas dome;

RTP – Rīgas teritorijas plānojums;

RTP2006 – Rīgas teritorijas plānojums 2006. – 2018. gadam;

RVC – Rīgas vēsturiskais centrs;

Stratēģija – Rīgas ilgtspējības attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam projekts;

TIAN – teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;

TmP – tematiskais plānojums.

1. Tematiskā plānojuma nepieciešamības pamatojums

Atbilstoši Eiropas padomes vispārējai konvencijai par kultūras mantojuma vērtību sabiedrībai, kultūras mantojums sastāv no uzkrātu resursu kopuma, kas saņemti mantojumā no pagātnes un kas, neatkarīgi no piederības, individu un sabiedrības uztverē tiek uzskatīti par vērtību, pārliecības, zināšanu, tradīciju atspoguļotājiem un paudējiem. Tas ietver arī vidi, kas izveidojusies cilvēku un vietu mijiedarbībā, laikam ejot.

Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām” Rīga kā Latvijas galvaspilsēta papildus citām pašvaldības autonomajām funkcijām pastāvīgi piedalās Valsts un starptautiskas nozīmes vēstures objektu, nacionālās nozīmes kultūrvēsturisko objektu, kā arī kultūras infrastruktūras uzturēšanā un attīstīšanā, atbildību šī pienākuma izpildē dalot ar valsti.

Pašlaik izstrādes stadijā ir Stratēģija, kurā iekļauti nosacījumi kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai. Atbilstoši plānošanas dokumentu hierarhijai RTP uzdevums būs detalizēt Stratēģijā iestrādātos risinājumus un noteikt papildus prasības, kas nodrošina šo risinājumu īstenošanu praksē.

Šobrīd apzinātās Rīgas kultūrvēsturiskās vērtības veido UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļautais RVC, 4 valsts nozīmes pilsētbūvnieciskie pieminekļi, 15 apbūves aizsardzības zonas, virkne arheoloģijas pieminekļu, kā arī vairāki simti valsts un pašvaldības nozīmes arhitektūras pieminekļi, daļa no kuriem atrodas ārpus apbūves aizsardzības zonām.

Apzinoties nepieciešamību saglabāt kultūras mantojumu nākamajām paaudzēm, jaunajam RTP jākalpo kā vienam no instrumentam tā aizsardzībai, uzturēšanai un attīstībai. TmP „Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju tematiskais plānojums” sniegs detalizētu informāciju par katru no apbūves aizsardzības zonām un to apbūves veidošanas principiem, radot pamatojumu TIAN iekļautajām prasībām.

2. Tematiskā plānojuma mērķis

Plānojuma mērķis ir, ņemot vērā valsts un pašvaldības kultūras mantojuma aizsardzības politiku, kā arī kultūrvēsturisko teritoriju pētījumu rezultātus, radīt priekšnoteikumus kultūrvēsturiski nozīmīgā mantojuma saglabāšanai Rīgas daļā, kas atrodas ārpus RVC un tā aizsardzības zonas.

3. Tematiskā plānojuma uzdevumi

- 3.1. Sniegt informāciju par valsts nozīmes pilsētbūvniecisko pieminekļu un apbūves aizsardzības teritoriju robežām. Noteikt vides un apbūves veidošanas nosacījumus un aprobežojumus šajās teritorijās;
- 3.2. Sniegt informāciju par Rīgas teritorijā esošajiem kultūrvēsturiskajiem objektiem, kas atrodas ārpus apbūves aizsardzības zonām, norādot gan valsts aizsardzībā esošos kultūrvēsturiskos objektus, gan pašvaldības nozīmes aizsargājamos objektus;
- 3.3. Izvērtēt iespējas izveidot pašvaldības nozīmes arhitektūras pieminekļu sarakstu, kuru saglabāšanai piešķirams pašvaldības finansiāls atbalsts;
- 3.4. Paplašināt kultūrvēsturisko vērtību spektru un noteikt jaunus potenciālos aizsargājamos kultūrvēsturiskos pieminekļus, ņemot vērā Ainavu tematiskā plānojuma ietvaros veikto pētījumu rezultātus.

4. Tematiskā plānojuma izstrādes metodika, izstrādes posmi un process

- 4.1. ņemot vērā Stratēģijas, RTP2006, RAP1995 risinājumus un iepriekš veiktajos pētījumos iegūtos rezultātus, izstrādāt pētījumu „Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju ārpus Rīgas vēsturiskā centra izpēte”, kura ietvaros nepieciešams:
 - 4.1.1. Aktualizēt datus par esošajām apbūves aizsardzības zonu un valsts nozīmes pilsētbūvniecisko pieminekļu robežām un tajos noteiktajiem aprobežojumiem:
 - 4.1.1.1. Atbilstoši SIA „Arhitektoniskās izpētes grupa” 2008.gadā veiktās izpētes „Rīgas apbūves aizsardzības un pilsētbūvniecības pieminekļu teritoriju izpēte” metodikai izanalizēt apbūves aizsardzības teritoriju „Ziemeļblāzmas vēsturiskais komplekss” un valsts nozīmes pilsētbūvniecisko pieminekli Nr.8583 „Kalnciema ielas koka apbūve”;
 - 4.1.1.2. Par pamatu analīzei izmantojot Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izsniegto kultūrvēsturiskā mantojuma objektu sarakstu, pārskatīt esošo apbūves aizsardzības zonu robežas, izvērtēt iespējamo statusa maiņu vai jaunu apbūves aizsardzības zonu veidošanu;
 - 4.1.1.3. Balstoties uz līdzšinējiem pētījumiem, tajā skaitā, 4.1.1.1. apakšpunktā minētajā uzdevumā iegūtajiem rezultātiem, visām apbūves aizsardzības zonām un valsts nozīmes pilsētbūvniecisko pieminekļu teritorijām izstrādāt detalizētus vides un apbūves veidošanas nosacījumus, kas būtu iekļaujami RTIAN;
 - 4.1.1.4. Balstoties uz līdzšinējiem pētījumiem, noteikt pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskos pieminekļus apbūves aizsardzības zonu teritorijās.
 - 4.2. ņemot vērā Stratēģijas, RTP2006, RAP1995 risinājumus un 4.1. apakšpunktā minētā pētījuma rezultātus, izstrādāt pētījumu „Pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana ārpus apbūves aizsardzības zonām Rīgā”:
 - 4.2.1. Pārskatīt kultūrvēsturiskā mantojuma vērtības Rīgā:
 - 4.2.1.1. balstoties uz Ainavu tematiskā plānojuma ietvaros veiktā pētījuma „Rīgas ainavu kvalitātes mērķu noteikšana” rezultātiem, izvērtēt nepieciešamību jaunu apbūves aizsardzības zonu veidošanai;

- 4.2.1.2. Atbilstoši 4.2.1.1. apakšpunktā minētā uzdevuma rezultātiem, izanalizēt jaunveidojamās apbūves aizsardzības zonas atbilstoši SIA „Arhitektoniskās izpētes grupa” 2008.gadā veiktās izpētes „Rīgas apbūves aizsardzības un pilsētbūvniecības pieminekļu teritoriju izpēte” metodikai;
- 4.2.1.3. 4.2.1.2. apakšpunktā minētajām aizsardzības zonām izstrādāt detalizētus vides un apbūves veidošanas nosacījumus, kas būtu iekļaujami RTIAN;
- 4.2.1.4. Apsekot un pēc apsekojumos iegūtās informācijas noteikt pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskos pieminekļus ārpus apbūves aizsardzības zonām.

5. Plānotā sadarbība ar citām Rīgas domes struktūrvienībām

- 5.1. Rīgas pilsētas būvvalde;
- 5.2. Rīgas izpilddirekcijas;
- 5.3. Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas pilsētas arhitekta birojs”.

6. Plānotā sadarbība ar valsts un citām organizācijām

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

7. Tiesību akti un to projekti

- 7.1. Likums „Par pašvaldībām”;
- 7.2. Attīstības plānošanas sistēmas likums;
- 7.3. Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- 7.4. Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likums;
- 7.5. Aizsargjoslu likums;
- 7.6. Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”;
- 7.7. Būvniecības likums;
- 7.8. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums;
- 7.9. MK 16.10.2012. noteikumi Nr. 711 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem";
- 7.10. MK 15.07.2003. noteikumi Nr. 392 "Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika";
- 7.11. MK 08.03.2004. noteikumi Nr. 127 "Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi";
- 7.12. MK 28.06.2011. noteikumi Nr. 499 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-11 „Būvakustika””;
- 7.13. MK 03.02.2009. noteikumi Nr. 102 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 211-08 „Daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamie nami””;
- 7.14. MK 14.08.2001. noteikumi Nr. 370 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 202-01 „Būvprojekta saturs un noformēšana””;
- 7.15. MK 02.05.2000. noteikumi Nr. 168 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 005-99 „Inženierizpētes noteikumi būvniecībā””;
- 7.16. MK 30.04.2013. noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”;
- 7.17. RD 20.12.2005 saistošie noteikumi Nr. 34 "Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi";
- 7.18. RD 07.02.2006. saistošie noteikumi Nr. 38 "Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi";

7.19. RD 01.07.2003. saistotie noteikumi Nr. 48 "Īslaicīgas lietošanas būvju — tirdzniecības kiosku un paviljonu, sezonas terašu un nojumju izvietošanas un ekspluatācijas noteikumi";

7.20. Stratēģija.

8. Citi izejas materiāli

- 8.1. Aizsargājamās apbūves teritorijas „Maskavas priekšpilsēta” koka apbūves mantojuma izvērtējums no pilsētvides plānojuma un telpiskās struktūras aspekta. Projektēšanas birojs „Arhis”, 2012.gads (*materiāli pieejami RD Pilsētas attīstības departamentā*);
- 8.2. Aizsargājamās apbūves teritorijas „Āgenskalns” koka apbūves mantojuma izvērtējums no pilsētvides plānojuma un telpiskās struktūras aspekta. A/S „Palast Architects”, 2012.gads (*materiāli pieejami RD Pilsētas attīstības departamentā*);
- 8.3. Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības novērtēšanas metodoloģija Rīgas apkaimju līmenī. SIA „Datorkarte”, 2011.gads (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.4. Rīgas pilsētas degradēto objektu un teritoriju revitalizācijas programma RD Pilsētas attīstības departaments, 2009.gads (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.5. Rīgas apbūves aizsardzības un pilsētbūvniecības pieminekļu teritoriju izpēte. SIA „Arhitektoniskās izpētes grupa”, 2007.gads. (*materiāli pieejami RD Pilsētas attīstības departamentā*);
- 8.6. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Kultūras mantojuma zinātniskās padomes Rekomendācijas Nr. 2011-3 Vēsturisko ēku energoefektivitātes uzlabošanai. VKPAI, 2011.gads. (*materiāli pieejami interneta vietnē <http://www.mantojums.lv/?cat=880&lang=lv>*);
- 8.7. Diskusijas „Kultūras mantojums un pieejamība” rezolūcija. VKPAI, 2012.gads. (*materiāli pieejami interneta vietnē <http://www.mantojums.lv/?cat=771&lang=lv>*);
- 8.8. Diskusijas „Velotransporta iespējas kultūrvēsturiskā vidē” rezolūcija, VKPAI, Latvijas Riteņbraucēju apvienība, RD Satiksmes departaments, u.c. 2012.gads. (*materiāli pieejami interneta vietnē <http://www.mantojums.lv/?cat=771&lang=lv>*);
- 8.9. Semināra „Tramvaju satiksmes attīstība pilsētu vēsturiskajos centros” rezolūcija. VKPAI, 2009.gads. (*materiāli pieejami interneta vietnē <http://www.mantojums.lv/?cat=771&lang=lv>*)

9. Tematiskā plānojuma rezultātu saturs

Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” prasībām ekspertu izstrādāts dokuments, kurā:

- 9.1. noteiktas prioritātes kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai Rīgā;
- 9.2. kartogrāfiski attēlotas esošās un potenciālās valsts nozīmes pilsētbūvniecības 9.3. pieminekļu un apbūves aizsardzības zonu teritorijas, kā arī valsts nozīmes kultūrvēsturiskie pieminekļi (atbilstoši TmP mērogam);
- 9.3. izstrādātas vadlīnijas vides un apbūves veidošanai kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijās;
- 9.4. noteikti pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie pieminekļi, kuru saglabāšanai piešķirams pašvaldības atbalsts;
- 9.5. noteikti instrumenti un rīcības plānojuma risinājumu īstenošanai.

10. Tematiskā plānojuma noformēšana

- 10.1. Paskaidrojuma raksts, kurā ietverts TmP koncepcijas un ietverto risinājumu apraksts;
- 10.2. Grafiskais pielikums;
- 10.3. Priekšlikumi TIAN.

11. Kas tiks iestrādāts Rīgas teritorijas plānojumā

- 11.1. Paskaidrojuma raksts: TmP koncepcijas un risinājumu apraksts;
- 11.2. Grafiskā daļa: Kultūrvēsturiski nozīmīgo teritoriju un objektu atrašanās vietas kartē;
- 11.3. TIAN: Vides un apbūves veidošanas vadlīnijas kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijās iestrādātas TIAN saistošo noteikumu formā un prasības būvniecībai, kas saistīta ar kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu atjaunošanu, pārveidošanu vai nojaukšanu.

12. Sasaiste ar citiem tematiskajiem plānojumiem

TmP risinājumos nodrošināt sasaisti ar pārējiem RTP izstrādes ietvaros sagatavotajiem TmP.

13. Sabiedrības līdzdalības pasākumi

Sabiedrības līdzdalību nodrošināt atbilstoši RTP Darba uzdevuma 5.punktā minētajam, kā arī pirms TmP apstiprināšanas iepazīstināt sabiedrību ar izstrādāto TmP.

14. Tematiskā plānojuma izstrādes termiņš

TmP izstrādes ilgums atbilstoši RTP Darba uzdevumā noteiktajam laika grafikam.

Direktora p.i.

Dz. Balodis

Rīgas domes
Pilsētas attīstības departamenta
Pilsētvides attīstības pārvaldes viedtāja,
direktora vietniece pilsētvides attīstības
jautājumos

J. PURMALE

26.-09.-2013